

(Köp vishet.doc)

Vishetens väg **V Köp vishet!**

Innehåll

Vishetens väg är en vägledning för unga. Rubrikens vishet står för insikt, insikt i förhållandet gammal/ung, står för värdet av skolkunskap där praktisk kunskap på det gamla samhällets grund förordas. Slutligen syftar vishet på det för en kristen nödvändiga i att leva med bibelordet som ständig beledsagare.

Guds sanning i uppenbarelsen och i naturens bok

EG förutsätter att Guds sanning uppenbaras å ena sidan genom uppenbarelsen å den andra i naturens bok. Vi får som kristna ta till oss av båda dessa uppenbarelseformer. Ta till oss men inte nödvändigtvis förstå. EG skriver: ”Du skall snart inse, huru litet du förstår”. 264.

Avgörande för bibeltolkningen

Avgörande i vilken anda man tar emot Guds ord. 264 Kännedom av Jesu hjärta den enda kunskap som är levande. Tron mera hjärtesak än förståndstro. 264 f Han konstaterar dessutom bara att man kan ha ljus över Guds ord men samtidigt sakna den anda som är förutsättningen för att kunna ta emot detta ord

Församlingen har ljus över Guds ord och klar uppfattning av läran men torde vara alltför mycket behäftad med den anda, som vill låna anda av de visa. S 264

Den sanna visdomen

Den sanna visdomen... att man ser och hör Gud i allt och finner den praktiska lärdomen av händelserna i vardagslivet. 264

Problematik

Det problematiska ligger i EG:s förståelse av bibeln. Läs bibeln, uppmanar EG;

ha ett Nya testamente i fickan under arbetet på åkern... det finns näppeligen en enda belägenhet vi kan råka in i, där vi ej skall finna ett ord i Skriften... Ingen bok tål att jämföras med denna bok.

”Det finns näppeligen en enda belägenhet, som vi kunna råka uti, där vi je skola finna ett ord i skriften.” 263

Detta kan förleda till tron att välsignelsen kort och gott utvinns genom att läsa som det står och ta lärdom av det lästa. Men så är ej fallet. En bibelläsning av det slaget har enbart relativt värde. För insikt i den himmelska verkligheten skall man visserligen läsa som det står, men i personlig relation till Kristus, eller som EG säger i annat sammanhang, med Andens hjälp. Först då får ordet avsedd effekt. Dessutom skriver han att Anden verkar personligt.

Min kommentar

Månne är inte ovan redovisade spänning mellan yttre och inre ord genomgående i kristna sammanhang. Man anser sig bunden av bibelordet men tillåter sig med andens hjälp mer eller mindre fria utflykter från den ursprungliga innebörden. Detta har det positiva med sig att man undviker en stel biblicism med dess förståelsen av bibeltexter ödesdigra tendens att jämna ut för att få allt att gå ihop. På den negativa sidan står godtyckligheten i tolkningen.

Himmelrikets lagar viktigast, samhällskonservativ

”Vakten eder för den osunda litteraturen”...Låt ej politiken undantränga himmelrikets lagar och intressen. s 262 f. EG förutsätter samhällsstabilitet på det gamla jordbrukssamhällets grund, där unga vet sin plats och kvinnor har sin plats i köket eller på ängen. 262

V

Köp vishet! 262-265

»Köp vishet, och för allt vad du har köp förstånd.»

Ordspr 4:7 s 262 Vishetens begynnelse är: ”Sök förvärva vishet ja, för allt ditt förvärv sök förvärva förstånd. EG:s citat från Bibelkommissions 1878 utgivna översättning.

Min rubrik: Med åldern kunskaper djupare ner

Bland de unga finns mången Elihu, som är full av ord (Job 32) men fattig på förstånd. En skägglös yngling stod upp i församlingen och undervisade med ovanlig skärpa i barnuppfostran. Den unge mästaren medgav, att erfarenheten svek honom, men han trodde sig ändå vara på säker mark, »ty», sade han, »jag har läst mycket om hur det skall vara!»

Job 32:9 Icke de åldriga äro alltid visast, icke de äldsta förstå bäst vad rätt är. (Sen ett långt tal av den unge Elihu) Förlåt jag säger, att ynglingen har sina kunskaper i huvudet, men åldern djupare ned; och en man är vanligen tyst och sluten, ty han vet vad det kostar.

Jag vill icke göra dig modfälld, men jag vill råda att tillämpa skolans teorier med nödig eftertanke och försiktighet. Ofta har jag även tyckt, att den unga fröken borde taga av handskarna och göra en mera praktisk tillämpning av sina kunskaper. Det

anspråkslösa hemmet är mera beroende av hennes arbete i köket eller på ängen än av hennes spetsar och broderier.

De unga hålls kort. Kunskap skall för kvinnors del befrämja hennes arbete i köket eller på ängen.

Min rubrik: Skriften ger råd och öppnar den himmelska verkligheten samt låter oss bli förenade med Jesus.

1:o. Kö p v i s h e t. Vakten eder för den osunda litteraturen. Välj böcker med urskillning. Läsningen av en dålig bok har fördärvat många yngling och ödelagt hela hans liv. Låt ej politiken (**262 sen 263**) undantränga himmelrikets lagar och intressen. Läs bibeln. Hav gärna ett nytt testamente på fickan under arbetet på åkern, studera de gamlas liv under resan, tag råd av den urgamla boken vid varje nytt företag. En nyttig bok är ett gott sällskap. Skriften fyller din väg med änglar, reser himlastegen på öde stig,

1 Mos 28:12 s 263 Då hade han en dröm. Han såg en stege vara rest på jorden, och dess övre ände räckte upp till himmelen, och Guds änglar stego upp och ned på den.

låter mannat falla i öknen,

2 Mos 16:35 s 263 Och Israels barn åto manna i fyrtio år, till dess de kommo till bebott land; de åto manna, till dess de kommo till gränsen av Kanaans land. —

delar Jordan och öppnar vägen in i löftets land.

Jos 3:17 s 263 Men prästerna som buro HERRENS förbundsark stodo orörliga på torr mark mitt i Jordan; och hela Israel gick över på torr mark, till dess att allt folket helt och hållet hade kommit över Jordan.

Jesus, den personliga sanningen, möter oss i denna örtagård och, knytande sitt eviga förbund med den bedjande själen, visar han sina händer och fötter och säger: »Det är jag!»

Joh 20:27 s 263 Sedan sade han till Tomas: "Räck hit dit finger, se här äro mina händer; och räck hit din hand, och stick den i min sida. Och tvivla icke, utan tro."

Luk 24:39 s 263 Sen här mina *händer och mina fötter*, och sen att *det är jag* själv; ja, tagen på mig och sen. En ande har ju icke kött och ben, såsom I sen mig hava."

Tryck undan dåliga böcker och politik, låt verkligheten via bibeln bli ett möte med "himmelrikets lagar och intressen", ytterst ett möte med Kristus.

Min rubrik: Gemenskapen med Jesus = ord i Skriften

Intet sällskap är så helgande, ingen vänskap så lyftande som gemenskapen med Guds Son. I förening med honom, som sagt: »Jag har övervunnit världen»,

Joh 16:33 s 263 Detta har jag talat till eder, för att I skolen hava frid i mig. I världen liden i betryck; men varen vid gott mod, *jag har övervunnit världen.*"

kunna unga män vandra trygga genom livet och bevara sin väg ren. Det finns näppeligen en enda belägenhet, som vi kunna råka uti, där vi ej skola finna ett ord i skriften. Ingen bok tål att jämföras med denna bok, som genomlevat så många skiften, stundom hatad, stundom älskad, av somliga välsignad men av andra förbannad. Tag med dig den boken till det avlägsna landet, och läs den vid ditt framtidsfönster. Studera den på dina knän. Lev av dess honung. Det gör dina ögon glänsande såsom Jonatans.

1 Sam 14:29 s 263 Jonatan svarade: "Min fader har därmed dragit olycka över landet. Sen huru klara mina ögon hava blivit, därför att jag smakade något litet av honungen här.

Åt av dess himlabröd. Det skall stärka dig under vandringen till Guds berg. Drick av dess klara våg. Den räcker för både dig och Ismael. Skriften är outtömlig. Ty den är Guds ord.

1 Mos 21:19 s 263 Och Gud öppnade hennes ögon, så att hon blev varse en vattenbrunn. Och hon gick dit och fyllde sin lägel med vatten och gav gossen (Ismael) att dricka.

Bibelläsningen, studerad knäfallande (dvs med Andens medverkan) ger välsignelse.

Min rubrik: Guds Ande lämpar sina metoder direkt till vars och ens själ

Men Guds Ande har ännu många åskådningsmateriel och många underlärare i sin skola, och han lämpar sina metoder efter vars och ens förmåga att fatta. Undervisningen måste vara personlig och hans ord direkt till din själ, om du skall bliva en helgad karaktär och ej en misslyckad kopia av ett främmande ideal. **(263 sen 264)**

Här låter EG Anden verka personligt. Hur förhållandet är till det yttre bibelordet oklart.

Min rubrik: Inspirationen ständigt sällskap och högsta filosofi

Den sanna visdomen består ej i stora ord utan däri, att man ser och hör Gud i allt och finner den praktiska lärdomen av händelserna i vardagslivet. Inspiration är ett ständigt sällskap och den högsta filosofien. Från naturen och det mänskliga livet hämtade Salomo de rika marielen till sin visdom och den store Mästaren sina liknelser. Forska i uppenbarelsen, men studera även naturens bok. Du skall snart inse, huru litet du förstår. Och detta skall göra dig ringa och ödmjuk men stor inför Gud.

Den sanna visdomen... att man ser och hör Gud i allt och finner den praktiska lärdomen av händelserna i vardagslivet... Du fattar litet 264

Min rubrik: Kunskap i andens värld genom personligt vidrörande

2:o. V i n n k u n s k a p. Vi leva i upplysningens tidevarv, och man säger, att kunskapen är mycket stor. I ordets djupa mening är det icke sant. Kunskap inom Andens värld är ej det vetande, som vi inhämta av andra, utan den fullvissa insikt, som kommer av personligt vidrörande. »Vad vi hava hört och sett, och vad våra händer hanterat.» 1 Joh. 1; Joh. 4:42.

1 Joh 1:1 s 264 Det som var från begynnelsen, *det vi hava hört, det vi med egna ögon hava sett, det vi skådade och med egna händer togo på*, det förkunna vi: om livets Ord tala vi.

Joh 4:42 s 264 Och de sade till kvinnan: "Nu är det icke mer för dina ords skull som vi tro, ty vi hava nu själva hört honom, och vi veta nu att han i sanning är världens Frälsare."

Församlingen har ljus över Guds ord och klar uppfattning av läran men torde vara alltför mycket behäftad med den ande, som vill låna olja av de visa.

Matt 25:8 s 264 Och de oförståndiga sade till de förståndiga: 'Given oss av eder olja, ty våra lampor slockna.'

Mycket av den höga bekännelsen var ett eko av främmande röster.

Församlingen äger klarhet i Guds ord och lära, men Anden har de fått från de visa. Det är alltså förmågan att ta emot som är avgörande, i vilken anda man tar emot.

Min rubrik: Kännedomen av Jesu hjärta den enda kunskap som är levande. Tron mera hjärtesak än förståndstro

Förskjut ej en sanning, som dömer och bestraffar dig, men indrick även evangelii mjölk och löftenas söta honung, ty eljest kan du ej uthärda operationen. Allt som renar ditt hjärta är ett steg framåt till klarare ljus och mera ljus. Den fulla insikten om Herrens hemlighet erhålles icke genom ytligt farande över kända bibelställen, och ändamålet vinnes ej genom klar uppfattning av teorien, om våra hjärtan lämnas oberörda av sanningens ande, den underström, som är sanningens ursprung och väcker nya, heliga uppsåt och ingjuter pånyttfödande krafter. Den enda kunskap, som är levande, är kännedomen av Jesu hjärta. (**264 sen 265**) Bed Gud bevara dig för en tom och torr andlighet. Hellre ville jag vara en gråtande Maria vid den tomma graven än en ytlig kristen, som ropade: »Halleluja!» förrän jag sett den uppståndne Herren. Först av allt måste vi känna honom.

Den levande kunskapen om Gud, som i sig innesluter all annan kunskap, är mera hjärtesak än förståndstro. Det klarnar inifrån. Därför beder Paulus, att Gud måtte upplysa efesiernas hjärteögon. Erfarenheten bär gåtans nyckel.

Ef 1.18 s 265 18och att han må upplysa edra hjärtans ögon, så att I förstå hurudant det hopp är, vartill han har kallat eder, huru rikt på härlighet hans arv är bland de heliga,

Bibelanknytningarna

* illustrerande, ej med saken att göra

** illustrerande, med saken att göra

*** belysande, med saken att göra

* 1 Mos 21:19 s 263 19Och Gud öppnade hennes ögon, så att hon blev varse en vattenbrunn. Och hon gick dit och fyllde sin lägel med vatten och gav gossen (Ismael) att dricka.

* 1 Mos 28:12 s 263 Då hade han en dröm. Han såg en stege vara rest på jorden, och dess övre ände räckte upp till himmelen, och Guds änglar stego upp och ned på den.

* 2 Mos 16:35 s 263 Och Israels barn åto manna i fyrtio år, till dess de kommo till bebott land; de åto manna, till dess de kommo till gränsen av Kanaans land. —

* Jos 3:17 s 263 Men prästerna som buro HERRENS förbundsark stodo orörliga på torr mark mitt i Jordan; och hela Israel gick över på torr mark, till dess att allt folket helt och hållet hade kommit över Jordan.

* 1 Sam 14:29 s 263 Jonatan svarade: "Min fader har därmed dragit olycka över landet. Sen huru klara mina ögon hava blivit, därför att jag smakade något litet av honungen här.

** Ordspr 4:7 s 262Vishetens begynnelse är: "Sök förvärva vishet ja, för allt ditt förvärv sök förvärva förstånd.

* Matt 25:8 s 264 Och de oförståndiga sade till de förståndiga: 'Given oss av eder olja, ty våra lampor slockna.'

* Luk 24:39 s 263 Sen här mina *händer och mina fötter*, och sen att *det är jag* själv; ja, tagen på mig och sen. En ande har ju icke kött och ben, såsom I sen mig hava."

** Joh 4:42 s 264Och de sade till kvinnan: "Nu är det icke mer för dina ords skull som vi tro, ty vi hava nu själva hört

** Joh 16:33 s 263 Detta har jag talat till eder, för att I skolen hava frid i mig. I världen liden i betryck; men varen vid gott mod, *jag har övervunnit världen.*"

* Joh 20:27 s 263 Sedan sade han till Tomas: "Räck hit dit finger, se här äro mina händer; och räck hit din hand, och stick den i min sida. Och tvivla icke, utan tro."

*** Ef 6:12 s 265 Ty den kamp vi hava att utkämpa är en kamp icke mot kött och blod, utan mot furstar och väldigheter och världshärskare, som råda här i mörkret, mot ondskans andemakter i himlarymderna

*** 1 Joh 1:1 s 264 Det som var från begynnelsen, *det vi hava hört, det vi med egna ögon hava sett, det vi skådade och med egna händer togo på*, det förkunna vi: om livets Ord tala vi.